

Обществените нагласи към кожата с косъм в България

Увод

От 2015 г. в България съществуват ферми, в които животни се отглеждат за добив на кожа с косъм. Към момента в страната съществуват две активни регистрирани ферми и една с преустановена дейност. Двете съществуващи ферми имат общ капацитет 129 576 животни.

В последните години благополучието на животните е все по-актуална и чувствителна тема за българите. През 2015 г. фермата в с. Маджерито, обл. Стара Загора, привлече широко медийно и обществено внимание заради начина, по който се отглеждат и умъртвяват животните там, а през 2018 г. стартира гражданска инициатива за забрана на отглеждането на животни за добив на кожи с косъм, която за три месеца успя да събере над 50 000 подписа и беше внесена за разглеждане в Народно събрание.

Параметри на изследването

Целта на настоящото национално представително изследване е да се разберат нагласите на българите към фермите за кожа с косъм и тяхното икономическо значение. Въпросите бяха разработени на базата на други подобни изследвания, проведени в различни европейски страни.

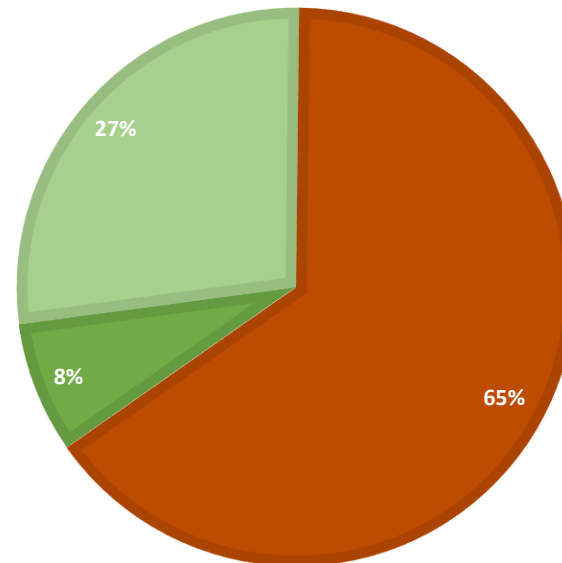
Изследването е извършено от Институт за социални изследвания и маркетинг (МБМД) през месец юни 2018 г. по поръчка на Фондация „Четири лапи“. Анкетирани са 1021 пълнолетни граждани от цялата страна чрез пряко стандартизирано интервю по домовете.

Запознатост

Макар ферми за добив на кожи с косъм от норки да съществуват у нас едва от няколко години, благодарение на широкото медийно отразяване на дейността им, вече немалко хора (общо 35 %) знаят за тяхното съществуване, а 7.6% са запознати добре с начина на отглеждане на животните в тях. За сравнение в един от най-големите производители на кожа с косъм с дългогодишна история - Нидерландия, запознатостта е далеч по-ниска (общо 27 % според проучване от 2012 г.).

Известно ли ви е дали в България има ферми, където диви животни като (например норки) се отглеждат и убиват единствено за добив на кожи с косъм (също познати като 'ценни кожи')?

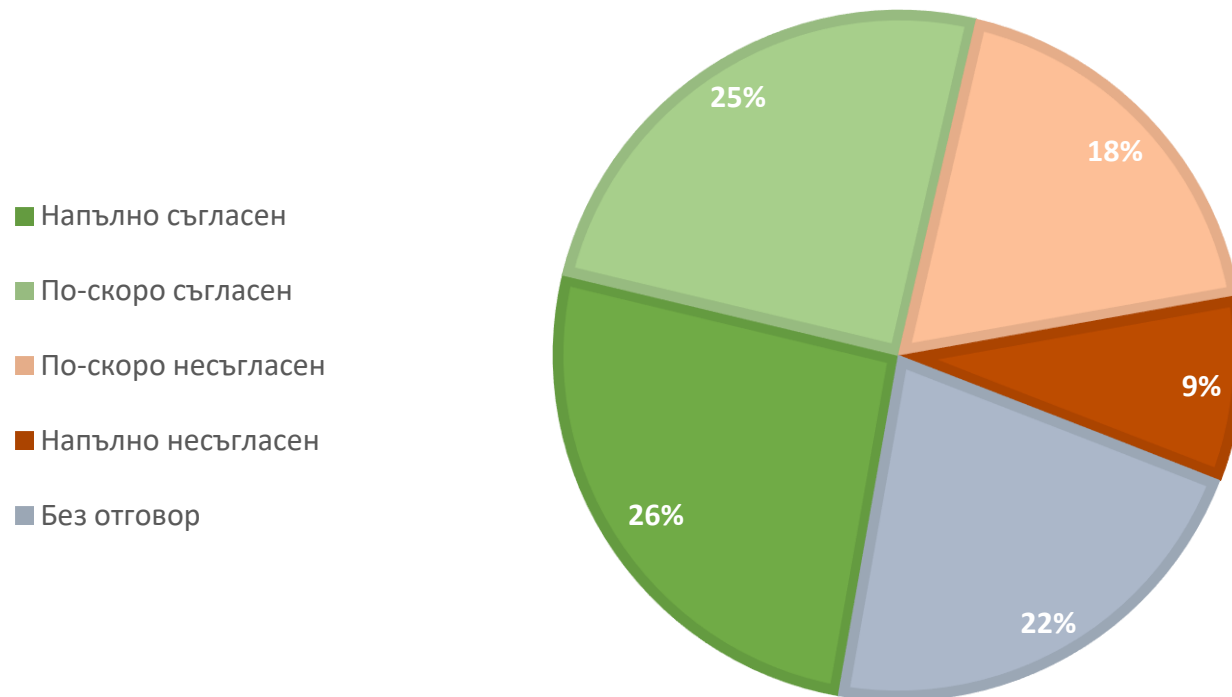
- Да, дори знам подробности за дейността им
- Знам, че в България има ферми за кожа с косъм, но не знам подробности
- Не, не ми е известно у нас да има такива ферми

Запознатост

По-голямата част от българите - 51% - са изцяло или частично съгласни, че продуктите от кожа с косъм могат да са **опасни за човешкото здраве**, както сочат и проучвания на независимата немска лаборатория Бремер Умвелтинститут ([Bremer Umweltinstitut](http://www.bremer-umweltinstitut.de), 2015).

КОЖАТА С КОСЪМ МОЖЕ ДА СЪДЪРЖА ВРЕДНИ ХИМИКАЛИ, КОИТО ДА НАВРЕДЯТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ.

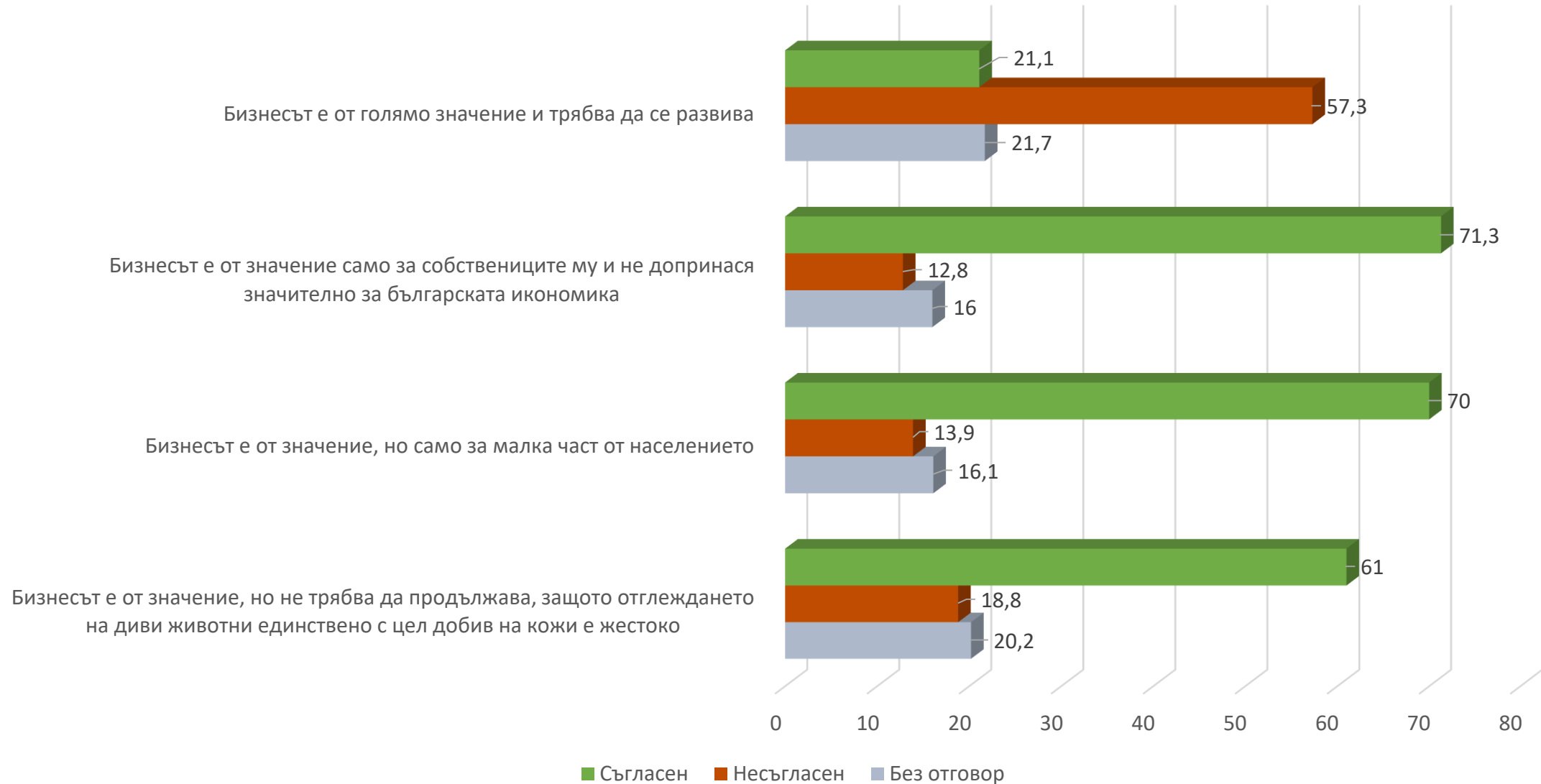

Икономическо значение

- Близко три четвърти от анкетираните смятат, че бизнесът с производството на кожа с косъм е от **много слабо икономическо значение** за страната ни.
- Българите **не виждат смисъл** този бизнес да се развива предвид факта, че все повече страни забраняват фермите за кожа с косъм. Сред европейските страни, в които вече напълно са забранени фермите за кожа с косъм, са: Великобритания (2000), Австрия (2004), Словения (2013), Македония (2014), Люксембург (2018), Хърватска (2018), Норвегия (2018-2025), Чешката република (от 2019), Сърбия (от 2019), Босна и Херцеговина (от 2029) ([FurFreeAlliance](#), 2018).

Икономическо значение

Представите за икономическото значение на фермите за кожа с косъм

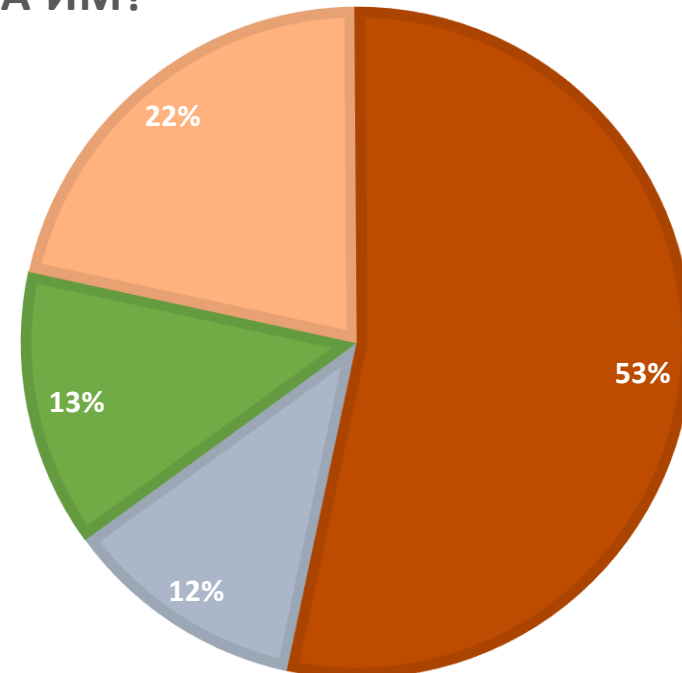

Загриженост

През последните години българското общество е все по-загрижено за благосъстоянието на животните. **Страданието**, на което са подложени животните във фермите всеки ден, както и **вредата от тези ферми за околната среда**, не оправдават отглеждането и убиването на животни единствено заради кожата им според огромното мнозинство - 75% - от българите.

СЧИТАТЕ ЛИ ЗА ОПРАВДАНО ОТГЛЕЖДАНЕТО И УБИВАНЕТО НА ЖИВОТНИ ЕДИНСТВЕНО ЗАРАДИ КОЖАТА ИМ?

- Без отговор
- Да, защото този бизнес е от икономическо значение за страната ни
- Не, защото има прекалено много вредни последици за хората, околната среда и дивата природа (отпадъци; внасяне на чужди за страната видове, които застрашават местните диви животни и т.н.).
- Не, защото начинът на отглеждане и умъртвяване на животните за добив на кожи е жесток, неетичен и неприемлив

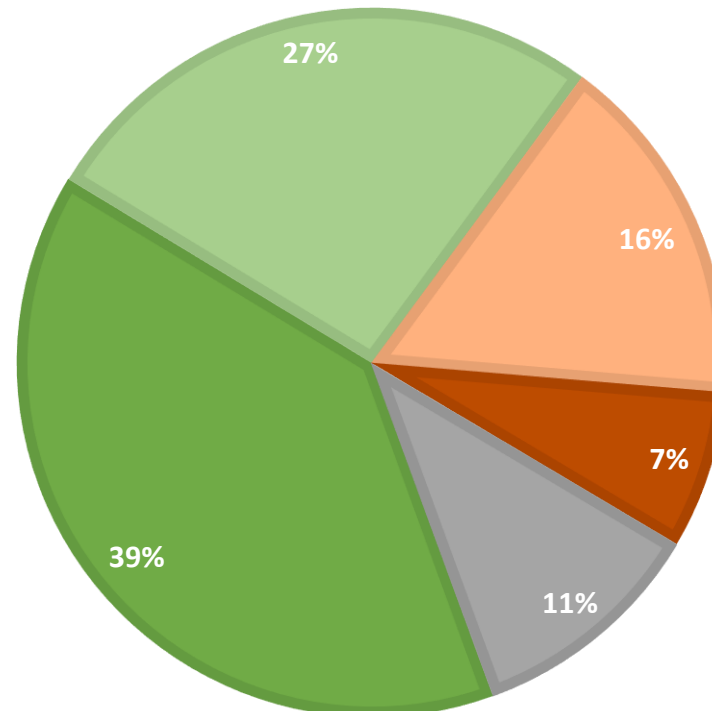

Забрана

Внушителните 65.6% от българите желаят **пълна забрана** на отглеждането на животни единствено заради кожата им в България. Такава забрана вече има в много държави в Европа (напр. Великобритания, Австрия, Словения, Македония, Люксембург, Хърватска).

ОТГЛЕЖДАНЕТО И УБИВАНЕТО НА ЖИВОТНИ САМО ЗАРАДИ КОЖАТА ИМ
ТРЕБВА ДА БЪДЕ ЗАБРАНЕНО В БЪЛГАРИЯ.

■ Напълно съгласен ■ По-скоро съгласен ■ По-скоро несъгласен ■ Напълно несъгласен ■ Без отговор

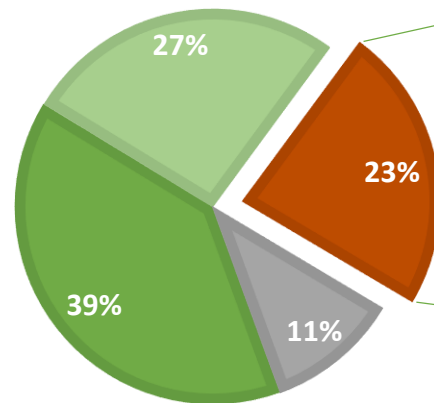

Забрана

От малцината, които частично или напълно са против забраната на фермите за кожа с косъм (23%), **огромното мнозинство** - 88.3% - са в подкрепа на **по-стриктни правила**, за да се гарантира по-хуманно отношение към животните и по-добро опазване на околната среда.

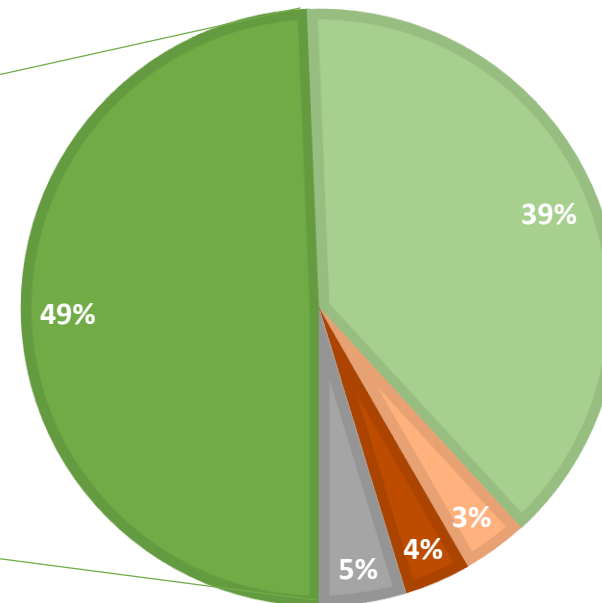
ОТГЛЕЖДАНЕТО И УБИВАНЕТО НА ЖИВОТНИ САМО ЗАРАДИ КОЖАТА ИМ ТРЯБВА ДА БЪДЕ ЗАБРАНЕНО В БЪЛГАРИЯ.

- Напълно съгласен
- По-скоро съгласен
- По-скоро или изцяло несъгласен

ВМЕСТО ДА СЕ ЗАБРАНЯТ ФЕРМИТЕ, ТРЯБВА ДА ИМА ПО-СТРИКТНИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙНОСТТА ИМ, ЗА ДА СЕ ГАРАНТИРА ПО-ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ И ПО-ДОБРО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

- Напълно съгласен
- По-скоро съгласен
- По-скоро несъгласен
- Напълно несъгласен
- Без отговор

Заклучение

- Българското общество става все по-чувствително към насилието над животните. То е **категорично против** отглеждането на животни с единствената цел да добив на кожата им.
- Икономическото значение на бизнеса е слабо, което се потвърждава и от данните на Министерството на земеделието, храните и горите, според данни на което за 2016 г. са изнесени кожи на обща стойност 572 080 евро. Това е **едва 0.004%** от brutния вътрешен продукт на България (92.6 млрд. лв. за 2016 г.).
- Проучването на нагласите на българите показват **силна воля за забрана** за отглеждането на животни за добив на кожа с косъм. Дори малцината, които са против тази забрана, искат по-силни правила, които да гарантират хуманно отношение към животните. Нагласите на българите съвпадат с тези на граждани от други страни като Австрия, Белгия, Хърватия, Чехия, Дания, Естония, Франция, Германия, Италия и др. ([FurFreeAlliance](#), 2018).